

Адреса для листування: а/с 3060, м. Львів, 79017.

Електронна адреса: office@legalanalytics.com.ua

Веб-сайт: <http://legalanalytics.com.ua>

**Коментарі та пропозиції до проекту Закону України
«Про регулювання в сфері енергозбереження» № 7231 від 07.10.2010 року**

Питання назви, сфери регулювання, змісту преамбули законопроекту

- Назва проекту закону "Про регулювання в сфері енергозбереження" не відповідає преамбулі законопроекту та його змісту, оскільки способи і методи енергозбереження у законопроекті не передбачені. Проект закону стосується регулювання викидів парникових газів (ПГ) і регулювання торгівлі викидами в Україні, і ці аспекти повинні бути відображені в назві закону.

- У преамбулі закону сказано, що він встановлює основи державної політики у сфері регулювання антропогенних викидів парникових газів. Доцільно також передбачити, що закон спрямований на створення правової основи для регулювання схеми торгівлі квотами на викиди (СТВ) парникових газів в Україні, порядку видачі дозволів на викиди парникових газів, інституційних основ для СТВ, правил моніторингу, перевірки, звітності та верифікації, механізмів контролю та інших стандартів.

Деякі визначення термінів у законопроекті потребують удосконалення (стаття 1)

- Проект закону визначає «Київський протокол», як однойменний документ, або *інші міжнародні угоди, підписані Україною, що регулюють викиди парникових газів*. Дане визначення Київського протоколу, на нашу думку, не може включати будь-яку "іншу міжнародну угоду, підписану Україною, що регулює викиди парникових газів", так як природа майбутньої міжнародної угоди зі зміни клімату є невідомою, не відомо, чи буде вона двосторонньою, багатосторонньою, укладеною в рамках процесу РКЗК ООН чи ні, чи зможуть сторони взагалі досягти консенсусу, тощо). Тому можна говорити лише про чинний Київський протокол, який діє до 2012 року, про іншу міжнародну угоду мова може йти лише тоді, коли її статус буде визначено у майбутньому.

- Деякі визначення є складними і не відображають суті пояснюваних термінів (наприклад, термін "незалежний постачальник інформації").

Екологічна складова у вирішенні проблеми зміни клімату

- Підхід проекту закону показує, що проблема зміни клімату в основному є економічною проблемою. Це не відповідає меті міжнародних угод зі зміни клімату,

які першочергово спрямовані на вирішення глобальних екологічних проблем. Важливо, щоб екологічна складова законопроекту була пріоритетною, і це повинно бути відображено при встановленні переліку принципів державної політики України у цій сфері (стаття 3 законопроекту, принцип регулювання викидів парникових газів).

Державне управління в галузі регулювання викидів та абсорбції парникових газів

- Стаття 6 визначає, що Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади з реалізації РКЗК ООН та Кіотського протоколу, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади і місцевого самоврядування наділені повноваженнями із державного регулювання у сфері викидів парникових газів. Ця стаття повинна також включати серед органів управління: Міжвідомчу комісію з питань зміни клімату, яка створена в Україні і включає представників різних міністерств, науковців та представників громадського сектору.

- Коли в даній статті серед органів управління в даній сфері називають "інші центральні органи виконавчої влади", необхідно більш чітко вказано на те, що такими є: Мінекоресурсів, Міністерство закордонних справ, Міністерство економіки та інші. Їх конкретні функції і компетенція повинні бути також визначені на законодавчому рівні. Крім того, в законопроекті слід також вказати на повноваження Верховної Ради України, яка встановлює правові засади регулювання відносин у даній сфері.

- Негативною тенденцією в законопроекті є факт зосередження повноважень в даній сфері в межах однієї гілки влади, і навіть одного державного органу (Державного агентства екологічних інвестицій - стаття 8), що створює конфлікт інтересів у процесі реалізації та контролю за здійсненням національної системи торгівлі викидами. Контролюючі функції прокуратури, Рахункової палати України повинні бути також передбачені законопроектом.

Контроль за викидами і абсорбцією парникових газів (стаття 14) та ринком скорочення викидів парникових газів (стаття 32)

- Важливо встановити, з якою періодичністю компетентні органи здійснюють контролюючі повноваження.

- Слід також передбачити, що інформація про результати (наслідки) державного контролю повинна бути відкритою для доступу громадськості.

- Наглядові (контролюючі) повноваження законопроектом надані лише Державному агентству екологічних інвестицій, що суперечить системі стримувань і противаг, як згадувалося вище. Існуючі в Україні Інспекція з охорони навколишнього природного середовища, їх місцеві відділення, які виконують контролюючі повноваження у сфері охорони довкілля, дотримання умов дозвільних документів на викиди, повинні також володіти юрисдикцією у сфері викидів ПГ та функціонування СТВ.

Доступ громадськості до інформації в Національному кадастрі антропогенних викидів, Національному реєстрі антропогенних викидів, Національному плані розподілу прав на викиди ПГ

- Право громадськості на доступ до інформації в Національному кадастрі антропогенних викидів, Національному реєстрі антропогенних викидів та Національному плані розподілу прав на викиди парникових газів повинно бути передбачено законом (статті 12, 13, 22).

- Важливо визначити види (категорії) інформації, яка повинна бути відображеною в Реєстрі антропогенних викидів (стаття 13). Адже існують вимоги щодо розкриття інформації до Реєстру, що містяться в міжнародних документах (рішення Конференції Сторін РКООН ЗК, яка є нарадою Сторін Кіотського протоколу). Але дані рішення Конференції Сторін не ратифіковані парламентом України, і тому вони не є частиною національного законодавства України. В результаті, Міністерство юстиції України вважає, що вони не є обов'язковими, а носять рекомендаційних характер. Тому важливо запроваджувати міжнародні стандарти із доступу до інформації в національне законодавство України.

Участь громадськості в процесі прийняття рішень

- Право на участь громадськості в процесі прийняття рішень в даній сфері повинно бути передбачено законом, необхідно визначити види рішень, які приймаються за участю громадськості (наприклад участь громадськості в обговоренні розвитку плану переходу на нові енергозберігаючі технології (стаття 20), в реалізації схеми зелених інвестицій (стаття 28) і т.д.).

Відповідальність за порушення законодавства про викиди парникових газів

- Стаття 34 передбачає відповідальність суб'єктів, що здійснюють викиди парникових газів. Але державні органи повинні також нести відповідальність за реалізацію політики в цій галузі у зв'язку з порушеннями законодавства про викиди парникових газів, вимог щодо моніторингу, звітності та верифікації і т.д. Санкції та види порушень з боку органів державного управління в даній галузі повинні бути передбачені законом.

- Таким чином, відповідальність має бути передбачена за нецільове використання коштів, отриманих від продажу одиниць встановленої кількості викидів парникових газів, квот на викиди парникових газів, в ході реалізації проектної діяльності, схеми зелених інвестицій, СТВ в Україні.

- Державні органи і посадові особи, відповідальні за закриття доступу громадськості до інформації, ненадання повної та достовірної інформації в даній сфері на вимогу посадових осіб та громадян повинні також притягатися до відповідальності та конкретні санкції повинні бути передбачені законом.

- Стаття 35 передбачає санкції лише за перевищення нормативів щодо викидів парникових газів, однак порушення можуть бути більш різноманітними, як з боку

підприємств, так і державних органів, тому перелік санкцій в цій статті, повинен бути більш деталізованим. Інші закони також можуть також встановлювати санкції за деякі правопорушення в цій галузі, і повинні бути вказані в цьому законопроекті.

Підготувала:

Мар'яна Булгакова,

директор ЕДЦ «Правова аналітика»